

Naczelny Sąd Administracyjny
00-011 Warszawa, ul. Gabriela Piotra Boduena 3/5
Izba Ogólnoadministracyjna
WYDZIAŁ III

Dnia 17 stycznia 2023 r.
Sygn. akt III OSK 56/22

W odpowiedzi należy podać
sygnaturę akt Sądu

r.pr. Magdalena Popławska-Zajac
pełn. Wojewody Mazowieckiego
@

Sekretariat Naczelnego Sądu Administracyjnego Izby Ogólnoadministracyjnej Wydział III, przesyła odpis wyroku z uzasadnieniem z dnia 20 grudnia 2022 r. sygn. akt III OSK 56/22 w sprawie ze skargi kasacyjnej Krzysztofa Marczewskiego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2021 r. sygn. akt II SAWa 1158/21 w sprawie ze skargi Krzysztofa Marczewskiego na zarządzenie zastępcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 22 stycznia 2021 r. nr WNP-I.4112.2.2020.MPZ.

Załączone orzeczenie jest ostateczne i nie podlega zaskarżeniu.

z up. Kierownika Sekretariatu

Paulina Gromulska

sekretarz sądowy

Załączniki:

- odpis wyroku z uzasadnieniem

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2022 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia NSA Małgorzata Masternak - Kubiak

Sędziowie { Sędzia NSA Małgorzata Pocztarek
Sędzia del. WSA Kazimierz Bandarzewski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2022 r.
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Ogólnoadministracyjnej
skargi kasacyjnej Krzysztofa Marczewskiego
od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie
z dnia 4 sierpnia 2021 r. sygn. akt II SA/Wa 1158/21
w sprawie ze skargi Krzysztofa Marczewskiego
na zarządzenie zastępcze Wojewody Mazowieckiego
z dnia 22 stycznia 2021 r. nr WNP-I.4112.2.2020.MPZ
w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego

I. oddała skargę kasacyjną,

II. zasądza od Krzysztofa Marczewskiego na rzecz Wojewody Mazowieckiego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem

Paulina Gromulska
sekretarz sądowy

UZASADNIENIE

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2021 r. sygn. akt II SA/Wa 1158/21 oddalił skargę Krzysztofa Marczewskiego na zarządzenie zastępcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 22 stycznia 2021 r. nr WNP-I.4112.2.2020.MPZ stwierdzające wygaśnięcie mandatu radnego Gminy Żabia Wola.

W motywach orzeczenia Sąd pierwszej instancji wskazał, iż organ nadzoru prawidłowo uznał, że skoro skarżący jest pełnomocnikiem żony prowadzącej sklep AMPUL w ramach działalności gospodarczej, a zestawienie obrotów ww. firmy potwierdza przepływy finansowe pomiędzy sklepem a Urzędem Gminy została spełniona przesłanka określona w art. 24f ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) zwanej dalej u.s.g., co stanowi podstawę do stwierdzenia, że doszło do jego naruszenia.

Podkreślono również, że przyjęte przez organ nadzoru ustalenia faktyczne zostały poprzedzone analizą zebranego w sprawie materiału dowodowego w stopniu pozwalającym na niezbędne wyjaśnienie okoliczności sprawy. Wbrew zarzutom skargi, organ nie poprzestał jedynie - jak sugeruje skarżący - na nieodebraniu wyjaśnień od radnego. Wojewoda ustalając stan faktyczny opierał się także na innych dowodach zebranych w sprawie, które zostały poddane analizie oraz ocenie w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, zaś poczynione na ich podstawie ustalenia, jak i wyciągnięte wnioski Sąd uznał za prawidłowe.

Przywołując orzecznictwo sądów administracyjnych odnoszące się do celu unormowania zawartego w art. 25b ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) - analogicznego w treści art. 24f ust. 1 u.s.g. - Sąd stwierdził, że bycie pełnomocnikiem podmiotu wykonującego działalność gospodarczą z wykorzystaniem mienia komunalnego, niezależnie od zakresu umocowania każdorazowo koliduje ze sprawowaniem mandatu radnego. Zarządzanie działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 24f ust. 1 u.s.g., polega na posiadaniu kompetencji do podejmowania wiążących decyzji w zakresie prowadzonej działalności. Nie oznacza to faktycznego podejmowania konkretnych czynności wchodzących w zakres zarządzania.

Odnosząc się zaś do argumentacji skarżącego wskazującej, że zastosowanie art. 24f ust. 1 u.s.g. jest uwarunkowane uprzednim stwierdzeniem konkretnego przypadku wykorzystania przez radnego mandatu w celu osiągnięcia nieuprawnionej korzyści w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą podniesiono, iż taka wykładnia nie znajduje oparcia w literalnej treści przepisu, bowiem skądinąd słusznie akcentowana przez skarżącego konieczność wykładni tego przepisu przez pryzmat jego ratio legis prowadzi do wniosku, że jego antykorupcyjny cel urzeczywistni się w pełni jedynie wówczas, gdy będzie on stanowił efektywne narzędzie eliminowania również potencjalnie korupcjogennych sytuacji. Innymi słowy ratio legis omawianej regulacji ustawowej nie sprowadza się jedynie do reakcji na już stwierdzone działania na szkodę gminy, lecz ma przede wszystkim na celu zapobieganie powstawaniu sytuacji sprzyjających działaniom korupcyjnym, a to w celu wzmocnienia zaufania obywateli do organów jednostek samorządu terytorialnego.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniósł Krzysztof Marczewski, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono naruszenie:

1) art. 147 § 1 w związku z art. 151 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325 z późn. zm.) zwanej dalej P.p.s.a. polegające na jego niezastosowaniu i nieuwzględnieniu skargi, podczas gdy w ustalonym w niniejszej sprawie stanie faktycznym zastosowano przepisy prawa materialnego, tj. art. 24f ust. 1 u.s.g., 98a ust. 2 u.s.g. w związku z art. 383 § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319), art. 91 ust. 1 w związku z art. 98a ust. 1 i 2 u.s.g. w sposób błędny pomijając ich rzeczywistą treść, co miało istotny wpływ na wynik sprawy;

2) prawa materialnego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy:

a) art. 24f ust. 1 u.s.g. poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie, a to poprzez przyjęcie, iż wydatkowanie środków pieniężnych - dokonywanie zakupów przez Urząd Gminy Żabia Wola oraz kierowników jednostek Gminy Żabia Wola w sklepie AMPUL prowadzonym w ramach działalności gospodarczej żony radnego Rady Gminy Żabia Wola Krzysztofa Marczewskiego, której radny jest pełnomocnikiem mieści się w zakresie określonego tym przepisem zakazu „prowadzenia działalności gospodarczej (...) z wykorzystaniem mienia komunalnego”, co doprowadziło do oddalenia skargi, podczas gdy prawidłowa wykładnia wskazanego przepisu powinna prowadzić do jej uwzględnienia;

b) art. 98a ust. 2 u.s.g. w związku z art. 383 § 3 Kodeksu wyborczego poprzez uniemożliwienie radnemu Rady Gminy Żabia Wola Krzysztofowi Marczewskiemu złożenia wyjaśnień, po wezwaniu Rady Gminy Żabia Wola przez Wojewodę Mazowieckiego w trybie art. 98a ust. 1 u.s.g. do podjęcia uchwały w sprawie wygaśnięcia mandatu, co doprowadziło do oddalenia skargi, podczas gdy prawidłowa wykładnia wskazanego przepisu powinna prowadzić do jej uwzględnienia;

c) art. 91 § 1 w związku z art. 98a ust. 1 i 2 u.s.g. poprzez błędną wykładnię i niezastosowanie, a to przyjęcie, iż zaskarżone zarządzenie zastępcze jest zgodne z ww. przepisami podczas gdy uchwała Rady Gminy w Żabiej Woli o braku stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Gminy Żabia Wola została podjęta zgodnie z prawem w dniu 30 czerwca 2020 r., co doprowadziło do oddalenia skargi, podczas gdy prawidłowa wykładnia wskazanego przepisu powinna prowadzić do jej uwzględnienia.

W konsekwencji zaś naruszeń wskazanych w pkt 2 naruszenia przez Sąd meriti przepisów prawa materialnego, Sąd ten dopuścił się obrazy art. 145 § 1 pkt 1 lit. a P.p.s.a. mogącej mieć istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem bezkrytycznie przyjął przeprowadzoną przez Wojewodę Mazowieckiego wykładnię ww. przepisów co doprowadziło do oddalenia skargi.

W oparciu o wskazane zarzuty wniesiono o uchylenie zaskarżonego zarządzenia zastępczego i orzeczenie, że zaskarżone zarządzenie zastępcze nie podlega wykonaniu, a także o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Wojewoda Mazowiecki wniósł o jej odrzucenie z uwagi na niespełnienie wymogów określonych w przepisie art. 176 P.p.s.a., ewentualnie o oddalenie w całości, a także o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pismem z dnia 31 grudnia 2021 r. Krzysztof Marczewski przedstawił swoje stanowisko w sprawie wskazując, że nie może budzić wątpliwości, iż nieprecyzyjność wniosku zawartego w skardze kasacyjnej stanowi oczywistą omyłkę pisarską, powinno być bowiem, iż skarżący wnosi o „uchylenie zaskarżonego wyroku w całości” zamiast „uchylenie zaskarżonego zarządzenia zastępczego”.

Pismem z dnia 11 stycznia 2022 r. Wojewoda Mazowiecki podtrzymał wnioski i argumentację zawartą w odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 183 § 1 P.p.s.a. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej, bierze jednak z urzędu pod rozwagę przesłanki uzasadniające nieważność postępowania wymienione w art. 183 § 2 P.p.s.a. oraz przesłanki uzasadniające odrzucenie skargi bądź umorzenie postępowania przed wojewódzkim sądem administracyjnym, stosownie do treści art. 189 P.p.s.a.

Sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, ponieważ stosownie do art. 15zsz⁴ ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych zasadach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842) rozpoznanie sprawy jest konieczne, a przeprowadzenie wymaganej przez Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi rozprawy mogłoby wywołać nadmierne zagrożenie dla zdrowia osób w niej uczestniczących i nie można przeprowadzić jej na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku.

Zgodnie z art. 174 P.p.s.a. skargę kasacyjną można oprzeć na następujących podstawach: 1) naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, a także 2) naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Zgodnie z art. 176 P.p.s.a. skarga kasacyjna powinna zawierać: 1) oznaczenie zaskarżonego orzeczenia ze wskazaniem czy jest ono zaskarżone w całości, czy w części; 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie; 3) wniosek o uchylenie lub zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia lub zmiany; 4) powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma strony oraz zawierać wniosek o jej rozpoznanie na rozprawie albo oświadczenie o zrzeczeniu się rozprawy.

W tej sprawie skarga kasacyjna nie podlega odrzuceniu.

Wprawdzie wniesiona skarga kasacyjna nie zawierała wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia lub zmiany, tym niemniej stosownie do art. 177a P.p.s.a. w przypadku, gdy skarga kasacyjna nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 176 tej ustawy innych niż przytoczenie

podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, przewodniczący wzywa stronę do usunięcia braków w terminie siedmiu dni pod rygorem odrzucenia skargi.

W tej sprawie sama strona skarżąca kasacyjnie uzupełniła jej treść przed jej wezwaniem do usunięcia braku skargi. Dołączone do pisma z dnia 31 grudnia 2021 r. uzupełnienie skargi kasacyjnej poprzez wskazanie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania czyni tę skargę wolną od wad formalnych.

Skarga kasacyjna nie jest zasadna.

W istocie spór w tej sprawie dotyczy wykładni art. 24f ust. 1 u.s.g. poprzez, zdaniem strony skarżącej kasacyjnie nieuzasadnione twierdzenie, że okoliczność bycia przez skarżącego kasacyjnie pełnomocnikiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez Beatę Marczewską będącą małżonką skarżącego w postaci sklepu AMPUL Konserwacja i Naprawa w miejscowości Żabia Wola przy ul. Osiedlowej 1, spełnia przesłanki wynikające z ww. przepisu ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z art. 24f ust. 1 u.s.g. radny nie może prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy, w której uzyskał mandat, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności. Skutkiem naruszenia tego przepisu jest utrata mandatu – art. 383 § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 z późn. zm.) działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Zwrot „wykorzystywanie” mienia komunalnego gminy dotyczy każdego przypadku korzystania z mienia w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, bez względu na to, czy wykorzystanie to ma podstawę prawną czy też nie, jest stałe bądź jednorazowe, wreszcie czy jest odpłatne czy też nieodpłatne (por. wyrok NSA z 15 czerwca 2021 r. sygn. akt III OSK 3745/21; wyrok NSA z dnia 5 listopada 2010 r. sygn. akt II OSK 1714/10, wyrok NSA z 14 listopada 2018 r. sygn. akt II OSK 2973/18).

Jak wynika z akt sprawy, czego nie kwestionowały strony ani też Sąd pierwszej instancji, Beata Marczevska prowadziła działalność gospodarczą w postaci prowadzenia sklepu i w ramach takiej działalności zawierała umowy z Gminą Żabia

Wola. Nie budzi również wątpliwości, że pełnomocnikiem w prowadzeniu tej działalności gospodarczej był skarżący kasacyjnie Krzysztof Marczewski, radny Rady Gminy Żabia Wola. Potwierdza to sam skarżący kasacyjnie, a na okoliczność zawieranych umów zostało wskazanych dwadzieścia sześć faktur (strona 3 zarządzenia zastępczego).

Nie powinno budzić wątpliwości, że mienie komunalne obejmuje tak aktywa stanowiące nie tylko nieruchomości gruntowe oraz budynki i budowle (majątek trwały), ale także i środki pieniężne. W ujęciu rachunkowym środki finansowe stanowią aktywa pieniężne i są składnikiem majątku danej jednostki (por. wyrok NSA z 24 lipca 2018 r. sygn. akt II OSK 1642/18). Środki te wliczane są do mienia komunalnego w rozumieniu art. 43 u.s.g. Tym samym skoro Beata Marczevska w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej zawierała umowy na podstawie których nabywcą była Gmina Żabia Wola, w której skarżący kasacyjnie uzyskał mandat i jednocześnie był pełnomocnikiem w prowadzeniu tej działalności, to już sama okoliczność otrzymywania przez Beatę Marczewską wynagrodzenia ze środków budżetowych tej Gminy, której wysokość uzależniona jest od wartości zawartych umów, stanowi o korzystaniu przez tego przedsiębiorcę z mienia tej Gminy.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że nie jest zasadnym zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 24f ust. 1 u.s.g. polegający na przyjęciu, że wydatkowanie środków pieniężnych - dokonywanie zakupów przez Urząd Gminy Żabia Wola oraz kierowników jednostek Gminy Żabia Wola w sklepie AMPUL prowadzonym w ramach działalności gospodarczej żony radnego Rady Gminy Żabia Wola Krzysztofa Marczevskiego, której radny jest pełnomocnikiem mieści się w zakresie określonego tym przepisem zakazu „prowadzenia działalności gospodarczej (...) z wykorzystaniem mienia komunalnego”, co prawidłowo doprowadziło do oddalenia skargi.

W tej sprawie trafnie Sąd pierwszej instancji uznał, że skoro skarżący kasacyjnie będąc radnym jednocześnie był też pełnomocnikiem przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy, to została spełniona przesłanka wymieniona w art. 24f ust. 1 u.s.g.

Nie jest zasadnym zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa materialnego w zakresie obejmującym art. 98a ust. 2 u.s.g. w związku z art. 383 § 3

Kodeksu wyborczego poprzez uniemożliwienie radnemu Rady Gminy Żabia Wola Krzysztofowi Marczewskiemu złożenia wyjaśnień, po wezwaniu Rady Gminy Żabia Wola przez Wojewodę Mazowieckiego w trybie art. 98a ust. 1 u.s.g. do podjęcia uchwały w sprawie wygaśnięcia mandatu, co doprowadziło do oddalenia skargi, podczas gdy prawidłowa wykładnia wskazanego przepisu powinna prowadzić do jej uwzględnienia.

Jak wynika z akt sprawy, a w szczególności z uzasadnienia uchwały Rady Gminy Żabia Wola z dnia 30 czerwca 2020 r. nr 34/XXV/2020 w sprawie odmowy stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Gminy Żabia Wola, skarżący kasacyjnie Krzysztof Marczewski przed podjęciem ww. uchwały został wezwany do złożenia wyjaśnień i takie wyjaśnienia w pismach z dnia 21 stycznia 2020 r. i z dnia 27 lutego 2020 r. składał. Uchwała Rady Gminy Żabia Wola z dnia 30 czerwca 2020 r. została podjęta po wezwaniu skierowanym do tego organu przez Wojewodę Mazowieckiego.

Następnie Wojewoda Mazowiecki wezwał pismem z dnia 14 października 2020 r. na podstawie art. 98a ust. 1 u.s.g. ponownie Radę Gminy Żabia Wola do podjęcia uchwały w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu skarżącego kasacyjnie i to wezwanie pozostało bez odpowiedzi. Po tak dokonanych wezwaniu to Rada Gminy mogła ponownie wezwać skarżącego kasacyjnie do złożenia wyjaśnień, jednakże tego nie uczyniła.

Wojewoda Mazowiecki nie naruszył art. 98a ust. 2 u.s.g. Zgodnie z tym przepisem w razie bezskutecznego upływu terminu 30-dniowego wyznaczonego przez wojewodę radzie gminy do podjęcia uchwały w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego wojewoda, po powiadomieniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydaje zarządzenie zastępcze. Żaden przepis nie obliguje wojewody do żądania od radnego, którego mandat ma wygasnąć, złożenia wyjaśnień. Wojewoda może taki dowód przeprowadzić, ale jeżeli uzna, że sprawa jest dostatecznie wyjaśniona, to powinien wydać stosowne zarządzenie zastępcze.

Natomiast art. 383 § 3 Kodeksu wyborczego dotyczy rady gminy, a nie wojewody. Zgodnie z tym przepisem w przypadku objętym m. in. § 1 pkt 5 tego przepisu, przed podjęciem uchwały o wygaśnięciu mandatu należy umożliwić radnemu złożenie wyjaśnień.

Nie jest także zasadnym zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 91 § 1 w związku z art. 98a ust. 1 i 2 u.s.g. poprzez ich błędną wykładnię polegającą

na przyjęciu, że zaskarżone zarządzenie zastępcze jest zgodne z ww. przepisami podczas gdy uchwała Rady Gminy w Żabiej Woli o nie stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu radnego została podjęta zgodnie z prawem w dniu 30 czerwca 2020 r., co powinno doprowadzić do uwzględnienia skargi.

W orzecznictwie sądowym dominuje pogląd (por. wyrok NSA z 30 czerwca 2022 r. sygn. akt III OSK 4445/21) zgodnie z którym prawidłowa wykładnia art. 98a ust. 1-3 u.s.g. prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdy rada gminy nie podejmie uchwały o stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu, to wojewoda wzywa ten organ do podjęcia uchwały w terminie 30 dni, a w razie bezskutecznego upływu tego terminu wojewoda, po powiadomieniu ministra właściwego do sprawy administracji publicznej wydaje zarządzenie zastępcze. Wojewoda jako organ nadzoru wydając zarządzenie zastępcze o stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu radnego działa za radę gminy zobowiązaną do podjęcia uchwały o określonej treści.

Zarządzenie zastępcze nie jest aktem nadzoru unieważniającym lub w inny sposób usuwającym z obrotu prawnego uchwałę rady gminy bądź zarządzenie wójta. Istota zarządzenia zastępczego polega na tym, że zastępuje ono dany organ w przypadku jego bezczynności w zakresie podjęcia obligatoryjnego aktu (np. uchwały) o określonej treści. W przypadku zaistnienia przesłanek z art. 98a ust. 1 u.s.g. i jednoczesnego niepodjęcia przez radę gminy uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu radnego na wezwanie właściwego organu organ ten, po powiadomieniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej, ma obowiązek wydać zarządzenie zastępcze stwierdzające wygaśnięcie mandatu. Tym samym właściwy wojewoda jako organ nadzoru w przypadku, gdy rada gminy podejmuje uchwałę stwierdzającą, że nie znajduje przesłanek do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu, może wydać zarządzenie zastępcze stwierdzające wygaśnięcie mandatu niezależnie od tego, czy uchwała rady gminy o braku podstaw do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu pozostaje w obrocie prawnym lub została z niego wyeliminowana (por. wyrok NSA z 29 listopada 2022 r. sygn. akt III OSK 5608/21).

Warunkiem wydania na podstawie art. 98a ust. 2 u.s.g. zarządzenia zastępczego nie jest uprzednie wyeliminowanie ewentualnej uchwały rady gminy o odmowie wygaśnięcia mandatu radnego, aczkolwiek wojewoda otrzymawszy także uchwałę o takiej treści tj. o odmowie wygaśnięcia mandatu ma obowiązek ocenić jej zgodność z prawem w ramach postępowania nadzorczego.

Ponadto pod pojęciem „bezskutecznego upływu terminu”, o którym mowa w art. 98a ust. 2 u.s.g. należy rozumieć zarówno stan, w którym rada gminy w ogóle nie podjęła uchwały w przedmiocie wygaśnięcia mandatu, jak i stan faktyczny polegający na wydaniu uchwały niezgodnej z obowiązkiem wynikającym z art. 98a ust. 1 u.s.g., a więc odmawiającej stwierdzenia wygaśnięcia mandatu mimo ziszczenia się ku temu przesłanek (por. wyrok NSA z 17 czerwca 2014 r. sygn. akt II OSK 879/14; wyrok NSA z 25 stycznia 2010 r. sygn. akt II OSK 1544/09).

Nie może odnieść zamierzonego skutku także zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 147 § 1 w związku z art. 151 P.p.s.a. poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie skargi, podczas gdy w ustalonym w niniejszej sprawie stanie faktycznym zastosowano przepisy prawa materialnego, tj. art. 24f ust. 1 u.s.g., 98a ust. 2 u.s.g. w związku z art. 383 § 3 Kodeksu wyborczego, art. 91 ust. 1 w związku z art. 98a ust. 1 i 2 u.s.g. w sposób błędny, pomijając ich rzeczywistą treść, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Ustosunkowując się do tego zarzut skargi kasacyjnej Naczelny Sąd Administracyjny stwierdza, że w tej sprawie Sąd pierwszej instancji nie naruszył ani art. 91 ust. 1, ani też art. 98a ust. 1 i 2 oraz art. 24f ust. 1 u.s.g., jak również nie dokonał błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania art. 383 § 3 Kodeksu wyborczego. Tym samym w tej sprawie nie było podstaw do stosowania art. 147 § 1 P.p.s.a. Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalając na podstawie art. 151 P.p.s.a. skargę, nie naruszył prawa.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że skoro skarga kasacyjna okazała się niezasadniona, to Naczelny Sąd Administracyjny na podstawie art. 184 P.p.s.a. ją oddalił.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 204 pkt 1 P.p.s.a., zgodnie z którym w razie oddalenia skargi kasacyjnej strona, która wniosła tę skargę obowiązana jest zwrócić niezbędne koszty postępowania kasacyjnego poniesione przez organ, jeżeli zaskarżono skargą kasacyjną wyrok sądu pierwszej instancji oddalający skargę. W związku z tym w tej sprawie należało od Krzysztofa Marczewskiego zasądzić na rzecz Wojewody Mazowieckiego kwotę 240 złotych stanowiącą zwrot kosztów postępowania kasacyjnego. Kwota ta obejmuje wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika obliczone w oparciu o § 14 ust. 1 pkt 2 lit. b w związku z § 14 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265)

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem 9

Paulina Gromulska
sekretarz sądowy